

Дар'я Сластьонова,

Студентка 3 курсу

Факультету філології та соціальних комунікацій

Наук. керівник: **І. В. Шиманович**

к. пед .н., доцент (БДПУ)

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЕЗІЇ РОБЕРТА БЕРНСА

Актуальність роботи. Серед наукових праць, автори яких безпосередньо чи побіжно розглядають ідейно-художні особливості поезії Роберта Бернса, дуже мала кількість таких, що були б присвячені вивченню стилістичних засобів та специфіки їхнього функціонування в текстовому просторі творів автора.

Метою даної роботи є на основі поезії Бернса розглянути та дослідити вживання стилістичних засобів у його інтимній ліриці, сатири та громадсько-політичній поезії. Основними **методами** дослідження стали описовий метод (для характеристики та оцінки мовних фактів), зіставний метод і метод контекстного аналізу.

Поезія Бернса як творча енциклопедія, де можна побачити різноманітне використання лексичних, морфологічних, графічних та фонетичних засобів, це й повтори, поєднання англійських та шотландських слів, метафори, порівняння, графонів, епіфор, анафор, паралелізмів та інших.

Приєм обрaмлення, як вид повтoру, в якому початок і кінець ідентичні, що створює своєрідну рамку твору, широко використовувався у поезії Бернса, особливо у піснях, баладах та віршах з композиційними вкрапленнями народних шотландських мотивів. Особливе місце серед віршів, побудованих на обрaмленні, займає вірш “Afton Water”, де знаходимо звертання до ріки (*Flow gently, sweet Afton!*). Використовуються графічні виражальні засоби, що передають інтонаційний малюнок вірша: використання знака оклику тричі в заключній частині вірша “Ae Fond Kiss”. Особливості вимови шотландського діалекту передає графон: fareweel – farewell; mither – mother; thegither – together; naething – nothing; baith – both; naebody – nobody. Графон використовується як в основній частині віршів, так і в обрaмленні. Лексика творів характеризується використанням як англійських, так і шотландських елементів. До числа останніх відносяться: gaed, gade – went, sae – so, ae – one, mony – many, ilka – every, brae – the slope of a hill, lea – land under grass. В обрaмленні використовується морфологічний повтор: у прислівниках rantingly, wantonly, dauntingly – суфікс –ly повторюється тричі та суфікс – ing – двічі (“Macpherson’s Farewell”). Зустрічається також синтаксичний стилістичний засіб інверсії gaed he (“Macpherson’s Farewell”). Великого значення в обрaмленні набуває використання паралельних конструкцій (“My Heart’s in the Highlands”, “Ae Fond Kiss”).

Наслідуючи національні традиції Роберт Бернс приділяє дуже велику увагу звуковій організації пісень. Бернс удосконалив і риму народних пісень. Фольклор є джерелом і таких особливостей інтонаційно-синтаксичної будови пісень Бернса, як синонімічна будова рядків і строф, анафора і епіфора. В цілому ряді творів ми знаходимо постійну риму – прийом, запозичений з

народної поезії і дуже поширений в громадсько-політичній ліриці Бернса. Творчий підхід великого поета до традицій фольклору особливо наочно виявлявся в тих випадках, коли Бернс писав твори, паралельні до існуючих народних зразків, використовуючи приспів, окрему строфу або просто створюючи свій варіант народної пісні. Ліричні персонажі любовних пісень Бернса постають перед нами у всій різноманітності своїх життєвих зв'язків та взаємин. Для будь-якого твору Бернса будуть справедливими слова, які поет сказав про пісню "Зеленіє очерет": *«Будучи справжньою мовою мого серця, вона дозволить кожному визначити, до якого класу я належу»*.

Роберт Бернс посилив властиві старої шотландській поезії демократичні тенденції, загострив соціальні мотиви і створив фактично новий для шотландської літератури жанр громадсько-політичної поезії. У поезіях Р. Бернса зображені образи сильних духом, сміливих людей, які за правду, не вагаючись, можуть піти на страту. Саме такий Макферсон – герой балади «Макферсон перед стратою». Це надзвичайно мужня людина, яку бентежить тільки одне – чи доведеться розпрощатися з життям через підступну зраду. По дорозі на шибеницю він прощається з сонячним світлом і всім, що є під небесами. Він каже: боягуз може боятися, що смерть заплямує його ім'я. Але це не так: *Прощай, прощай, зелений гай, |Прощай, пташиний спів, |Нехай ганьба сплямить раба |Що вмерти не посмів!* [3,8]

Творчість Роберта Бернса мала велике значення для дальшого розвитку шотландської літератури та культури в цілому. Він був тим промінем сонця у похмурих днях шотландців, не давав зневірюватися та наполягав на боротьбі до останнього. Бернс це своєрідне явище в історії національної поезії Шотландії. Його глибоко реалістичні, демократичні твори, в яких піддавав гострій критиці тогочасний суспільний лад, уславлювали могутні перетворюючі сили рідного народу та давали надію і силу на відстоювання право на свободу і незалежність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аникин Г.В., Михальская И.Г. История английской литературы. – М.: Высшая школа, 1985. – С.153-157.
2. Півнюк Н.О. Поетичний маніфест знедолених. Роберт Бернс Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1999. – № 2. С.7-10.
3. Бернс Роберт. Вибране. – К.: Художня література, 1959.
4. Burns R. The Poetical Works. – Leipzig: Bernard Tauchnitz, 1845. – 366 р.

Лілія Стариченко,
студентка 2 курсу
Факультету філології та соціальних комунікацій
Наук. керівник: **Г.Л.Вусик,**
к.філол.н., доцент (БДПУ)

ДВОМОВНА ОСВІТА У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
Актуальність дослідження. Політичний, економічний, соціальний, культурний розвиток сучасного суспільства ґрунтується на тенденціях глобалізації та підвищенні рівня конкуренції у міжнародному співтоваристві. На початку ХХІ ст. особлива увага приділяється освіті,